

บทคัดย่อ

โครงการแนวทางการบริหารจัดการและจัดการเรียนการสอนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน โรงเรียนไทรงาม อ.นาโยง จ.ตรัง ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อตอบสนองนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญและเพื่อให้ นักเรียนสามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ดำเนินการตาม โครงการ 3 ระดับคือ ระหว่างผู้บริหารกับครู ระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ครู ประจำชั้นทุกชั้นมีโครงการวิจัยและดำเนินการตามขั้นตอนของโครงการ ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ใกล้ โรงเรียน การวิจัยประกอบด้วย หัวข้อย่อยใจทวิวิจัยตามความเหมาะสมของวัยและศักยภาพของเด็ก แต่ละชั้น ประถม 1 ศึกษา ขนมหักบ้านอาหารในท้องถิ่น ประถม 2 และ 3 ศึกษา สวรรค์บนดิน ประถม 4-5-6 ศึกษาเรื่องเดียวกันคือ เปิดประตูการเรียนรู้สู่ทุ่งนา เนื่องจากมีหลายหัวข้อให้เรียนรู้และ จะต้องใช้การมีส่วนร่วมจากชุมชนสูง โดยมีโครงการของโรงเรียน (โครงการแม่) เป็นตัวควบคุมการทำ วิจัยย่อยแต่ละชั้น ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วงจรเดิมมี PDCA ในการกำกับกระบวนการทำงาน ทั้ง ระหว่างครูกับครู ระหว่างครูกับเด็ก ระหว่างเด็กกับเด็ก

เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัยมีความสมบูรณ์แบบมากขึ้นก่อนเริ่มทำ วิจัยครูต้องจัดทำแผน จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทุกชั้น เป็นการให้ครูได้เปิดหลักสูตรการเรียนเป็น คู่มือในการจัดทำแผน ส่วนวิธีการจัดทำแผนเป็นการออกแบบใหม่ที่ทำให้เห็นชัดเจนว่าบูรณาการครบ ทุกสาระมาตรฐาน และตัวชี้วัด

โครงการย่อยแต่ละโครงการมีการออกแบบกระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงาน ทั้ง 2 ภาคเรียน ตามความเหมาะสม แต่เน้นให้เด็กออกไปเรียนรู้กับภูมิปัญญาในชุมชน และมีหลายครั้งที่ให้ภูมิปัญญา เข้ามาสร้างการเรียนรู้ หรือตรวจสอบข้อมูลในโรงเรียน ในชั้นเรียน ส่วนโครงการของโรงเรียน หรือ โครงการแม่ หลักๆ คือ ประชุมทีมวิจัยติดตามความก้าวหน้าทุกเดือน ชี้แจงผู้ปกครอง ดึงการมีส่วนร่วมทุกกิจกรรม ศึกษาแหล่งเรียนรู้ในและนอกโรงเรียน ปรับตารางเรียนและจัดการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการ พัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น ถอดบทเรียนการดำเนินงาน วิเคราะห์หลักสูตร ติดตาม สนับสนุน คลี่คลาย ปัญหาโครงการย่อยทุกชั้นเรียน

การวิจัยพบว่า โรงเรียนได้รูปแบบการบริหารจัดการที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนและ นักเรียน เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม มีการทำงานเป็น ขั้นตอน เน้นการมีส่วนร่วมจากชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ได้ ครูสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่

สอดคล้องกับสภาพและบริบทของท้องถิ่นสนองความต้องการของนักเรียนและเสริมสร้างพัฒนาการตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และครูก็ยังได้พัฒนาทักษะ ศักยภาพที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนมากขึ้นด้วย มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย สามารถทำแผนบูรณาการ ออกแบบการเรียนรู้ให้กับเด็กได้ทุกเรื่อง ประเมินเด็กตลอดปีตามศักยภาพ และสามารถฝึกทักษะเด็กให้เก่งกว่าเดิม ให้เด็กรู้ศักยภาพตัวเอง จุดอ่อนจุดแข็ง กระตุ้นให้เด็กได้เรียนรู้และพัฒนาตัวเอง และยังสามารถนำวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบนี้ดำเนินการต่อเนื่อง และการทำวิจัยครั้งนี้สามารถตอบสนองนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนมีพัฒนาการ มีทักษะกระบวนการเรียนรู้ ฟัง พูด อ่าน เขียน สูงขึ้น และที่สำคัญนักเรียนสามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เกิดทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เก่งขึ้น คิดเก่ง นำเสนอดี มีการคิดวิเคราะห์ และสามารถแก้ปัญหาที่พบได้ ส่วนโรงเรียนหลังทำวิจัย ทำให้มีหน่วยงานอื่นๆ เข้ามาต่อยอด และโรงเรียนอื่นๆ ก็สนใจวิธีการทำวิจัย ดังนั้น การรับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นครั้งนี้ จึงเกิดผลดีกับทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กที่ควรจะมีอิสระในการจัดการเรียนการสอนเป็นของตัวเอง และเหมาะสมกับบริบทโรงเรียน บริบทชุมชน